

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

IMHALLEF

**Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)**

Illum 23 ta' Marzu, 2017

Rikors Nru : 371/09 AL

A B
vs
C M B

Il-Qorti:

Rat ir-rikors gurantat ipprezentat mill-attur, li *in forza* tieghu, wara li ppremetta :

1. Peress illi l-attur ilu mizzewweg lill-konvenuta mit-13 ta' Mejju 1995 (Dok A) u minn dan iz-zwieg twieldu zewgt itfal L illum ta' tnax il-sena u F illum ta' ghaxar snin;
2. Peress illi l-konvenuta saret hatja ta' adulterju, ingurji gravi, sevizzi u mohqrija lejn zewgha; u fil-fatt illum il-mara telqet mid-dar matrimonjali biex marret tghix ma' ragel iehor H P; dan iz-zwieg gie anke rez impossibli minhabba inkompatibilta ta' karattru .
3. Peress illi l-attur gab l-awtorizzazzjoni biex jipprocedi ghas-separazzjoni permezz ta' digriet li qed jigi anness bhala Dok B;
4. Peress illi tul iz-zwieg il-partijiet flimkien xtraw u bnew id-dar matrimonjali li inbieghet u l-flus rikavati mill-bejgh gia gew maqsuma

bejn il-partijiet li kien ghoddhom waslu ghal qbil fuq separazzjoni konsenswali;

5. Peress li il-konvenuta tahdem u ukoll qed tikkoabita ma' ragel iehor li jismu H P fid-dar numru 30 Triq is-Saljaturi, Imqabba. Jigi rilevat li dan ma kienx l-ewwel persuna li maghha l-konvenuta ikkommettiet adulterju. L-attur recentement sar jaf li l-konvenuta kellha ragel iehor sa minn Dicembru 2007.

6. Peress li it-tfal, wara rapport tal-Avukat ghat-tfal Dr. Stephanie Galea mahtura minn dina l-Onorabbli Qorti qed jirrisjedu mal-attur stante li dan hu fl-aqwa interess taghhom (Dok C huwa kopja ta' dak ir-rapport). Fil-fatt it-tfal ilhom hekk jirresjedu mal-attur sa mit-28 ta' Mejju 2009. Il-konvenuta qed ikollha access ghalihom darba fil-gimgha il-Hadd bejn in-12:30pm sat-8:00pm u fis-Sajf l-access ikun ta' dabtejn fil-gimgha. Fil-fatt it-tfal qed jghixu mal-attur li qed jigi mghejjun mill-genituri tieghu u minn ohtu fil-waqt li il-konvenuta ippreferiet li jkollha il-hajja libera taghha flimkien mal-habib gdid li ghandha u ghalhekk abbandunat il-familja.

7. Peress illi l-attur jahdem il-Freeport bhala planner – waqt li il-konvenuta tahdem bhala full time machine operator ma' Ketek International.

Talab li l-konvenuta tghid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex :

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti minhabba adulterju, minacci, ingurji gravi, sevizzi, u mohqrija lejn l-attur maghmula mill-konvenuta ai termini tal-Kodici Civili u minhabba inkompatibilta ta' karattru;

2. Tiddikjara u tordna li l-istess konvenuta titlef id-drittijiet kontemplati fl-artikoli 631 , 633 , 633A , 825 , 826 u 827 tal-Kodici Civili u tapplika kontra l-konvenuta u favur l-attur id-disposizzjonijiet tal-Artiklu 48 tal-Kodici Civili;

3. Tordna it-tmiem u x-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet;

4. Tillikwida l-istess komunjoni tal-akkwisti jekk hemm bzonn permezz ta' periti nominandi u taqsam l-istess bejn il-kontendenti nofs kull wiehed b'dan pero li lill-attur ghandhom jigu assenjati fl-intier taghhom l-akkwisti li saru bil-hidma tieghu - u dan partikolarment wara li l-konvenuta saret hatja ta' adulterju; u ghandu jinghatalu lura dak li hu ta

lill-konvenuta b' donazzjoni bil-hsieb taz-zwieg jew waqt iz-zwieg jew b' xi titolu iehor;

5. Tahtar jekk ikun hemm bzonn Nutar u tiffissa data, lok u hin sabiex jekk ikun hemm bzonn issir il-qasma tal-komunjoni tal-akkwisti kif likwidati u tahtar kuraturi deputati biex fil-kontumacija jew l-assenza tal-konvenuta jidhru minflokha;

6. Tiddikjara liema huma l-flus u/jew l-oggetti parafernali li japparjenu lil kull wahda mill-partijiet u tordna li qabel il-qasma tal-komunjoni tal-akkwisti kull parti tiehu dak li hu parafernali taghha;

7. Tordna li l-kura u l-kustodja tal-minuri tigi fdata f'idejn l-attur u tordna li kull access tal-konvenuta ghall-minuri ma jsirx f'cirkostanzi li jistghu jaghmlu hsara morali jew materjali lill-minuri;

8. Tordna lill-konvenuta thallas lill-attur retta alimentari fil-gimgha ghaz-zewgt itfal minuri skond kif tistabilixxi dina l-Onorabbli Qorti u tordnalha tirrifondi lura il-manteniment imhallas mir-ragel ghat-tfal tul il-perjodu li il-minuri kienu qed jirrisjedu mieghu.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-mandati ta' qbid u ta' sekwestru prezentati kontestwalment.

Il-konvenuta minn issa ingunta biex tidher ghas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-attur;

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenuta, li permezz taghha eccepjet : (fol. 27)

Illi iz-zwieg imsemmi bejnha u l-attur tassew tkisser irrimedjabbilment minhabba eccessi, u abbuzi serji dapparti tal-istess attur li wasslu sabiex l-esponenti titlaq mid-dar konjugali iktar minn sena ilu.

L-attur dam xhur shah ma jaghtix manteniment la lill-esponenti u lanqas lill-uliedu, u kien biss bl-intervent ta' digriet ta' din il-Qorti diversament presjeduta illi wara hafna xhur beda' jinqatagħlu l-manteniment mill-paga tieghu in forza tad-digriet 384/2009NC.

Illi il-partijiet kienu ghamlu medjazzjoni twila b'diversi laqgħat quddiem il-medjatrici Dr. Barbara O'Brien u kellhom kuntratt lest biex jigi ffirmat, u spiccaw jargumentaw fuq l-ahhar ffit dettalji. Il-komunjoni tal-akkwisti hija għal kollox likwidata u mqassma bejn il-partijiet, anki sahansitra d-

dar konjugali inbieghet, thallas is-self tal-bank, inqatghu id-djun komuni, u l-bilanc inqasam bejn il-kontendenti; u l-unika haga li fadal huwa li jigi skjarit x'sar mill-proventi ta' Life Insurance li l-koppja kellha mal MiddleSea Valletta Life, li giet ceduta, u il-flus hadhom l-attur minghajr ma kkontja ghalihom. Il-beni parafernali wkoll huma maqsumin.

Il-process kollu tal-medjazzjoni kien karatterizzat minn ezercizzju ta' inkejja sistematika dapparti tal-attur, li kull meta jkun hemm l-impressjoni li l-partijiet waslu ghal intiza, dan jivvinta xi haga gdida biex jisfratta kollox.

In kwantu l-addebitu tal-adulterju, jista' jinghad biex ma jinheliex zmien, illi l-esponenti qeghda fil-mument attwali tiffrekwenta ragel iehor, izda l-attur qed jaghmel ezattament l-istess haga billi illum ghandhu siehba regolari jisimha M Mangion.

Illi l-ulied illum qeghdin taht il-kura tar-ragel u jghixu mieghu u mal-familjari tieghu. L-esponenti qeghda tinghata access sporadiku kull meta jfettillu l-attur.

Illi fl-abbozz tal-ftiehim li baqa' ma giex firmat mill-partijiet, kien maqbul illi f'eventwalita' illi t-tfal jabitaw ma missierhom, l-esponenti tkun tikkontribwixxi biss ghal certi spejjez izda ma tkunx marbuta bil-manteniment, minhabba li hi taqla' paga minima filwaqt li l-attur jaqla' salarju hafna drabi ikbar minn taghha.

Illi din il-kawza saret unikament b'pika u assolutament bla bzonn biex l-attur idahhal lil-esponenti f'iktar spejjez u skarigg. Il-kuntratt finali ma sarx unikament minhabba ir-ras iebsa u l-ossessjoni tal-attur biex ma jieqafx jinki.

Ghalhekk in kwantu ghat-talbiet attrici l-esponenti twiegeb dan li gej:

Dwar l-ewwel talba –	ghandha tigi milqugha b'dana pero' illi ma jigux attribwiti tortijiet lill-esponenti;
Dwar it-tieni talba –	din ghandha tigi michuda jew almenu applikata fir-rigward taz-zewg partijiet;
Dwar it-tielet talba -	din mhix kontestata;
Dwar ir-raba' talba –	din hi kompletament inutili u vessatorja billi dan l-ezercizzju sar kwazi kollu hlief ghar-

Dwar il-hames talba-	rendikont li jrid jaghti l-attur fuq flus tal-life insurance imsemmija; din hija wkoll inutli ghalix is-sentenza tas-separazzjoni skond il-ligi minnha nnifisha tohloq l-istat legali u l-effetti patrimonjali u personali tieghu minghajr bzonn ta' l-ebda formalita' ohra, u ghalhekk ghandha tkun michuda.
Dwar is-sitt talba-	Din it-talba hija wkoll inutli u vessatorja ghalix il-partijiet ghamlu dan l-ezercizzju.
Dwar is-seba' talba-	illi <i>rebus sic stantibus</i> hi tirrimetti ruhha ghall-kwistjoni ta' kura izda il-kustodja ghandha tibqa' kongjunta, bid-drittijiet ta' access a favur tal-esponenti skond il-modalitajiet li trid l-Onorabbli Qorti.
Dwar it-tmien talba-	Illi din it-talba ghandha tkun michuda ghalix il-mezzi tal-esponenti huma ferm u ferm inqas minn dawk tal-attur. L-esponenti ghandha sempliciment tikkontribwixxi ghall-ispejjez tat-tfal meta jkunu maghha. Inoltre jekk jista' talvolta ikun dovut xi ammont lill-attur, dan ghandhu jigi pacut kontra l-manteniment ghax-xhur shah li ghaddew meta ma kien qed jaghtiha xejn u kienet qed tissellef minghand il-genituri taghha biex izzomm it-tfal.

Bl-ispejjez kollha kontra l-istess attur minn issa stess ingunt ghas-subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenuta;

Rat id-digriet taghha tat-12 ta' Ottubru 2010, li permezz tieghu hatret lil Dr Vincent Galea bhala perit legali bis-soliti fakultajiet;

Rat ir-rapport tal-perit legali , mahluf minnu waqt is-seduta tat-3 ta' Marzu 2016;

Rat il-provi kollha li tressqu, id-dokumenti li esebiti u l-atti ta' dan il-procediment;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-attur;

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza għallum;

Ikkunsidrat :

Il-Qorti kkunsidrat il-provi kollha prodotti mill-partijiet inkluż l-affidavits esebiti, kif ukoll ix-xhieda li nstengħu quddiem il-Perit Legali Dr. Vincent Galea. Ikkunsidrat ukoll id-dokumenti kollha esebiti fl-atti tad-diversi rikorsi li saru fil-mori tal-kawża.

Ikkunsidrat ir-relazzjoni ppreżentata mill-istess Perit Legali u l-argumenti minnu mressqa. Il-Qorti hija tal-fehma, tenut kont tal-provi prodotti, illi l-konklużjonijiet mil-huqa mill-Perit Legali, kemm dawk legali kif ukoll dawk fattwali, huma fil-bicca l-kbira minnhom, korretti u għandhom jiġu abraċċjati mill-Qorti.

Dwar il-ħtija għat-tkissir taż-żwieġ, m'hemmx dubju li l-konvenuta rrendiet ruħha ħatja ta' adulterju fil-konfront tal-attur. Dan huwa saħansitra minnha ammess. Minkejja li kien hemm nuqqasijiet oħra fir-relazzjoni tal-partijiet, bħalma kien il-ħruġ eċċessiv ta' kull parti mingħajr il-parti l-oħra, ir-raġuni prinċipali għat-tkissir taż-żwieġ kienet ir-relazzjoni tal-konvenuta ma' Ryan Attard u sussegwentement ma' H P u dana qabel ma kienu nbdew il-proċeduri odjerni.

Il-ġurisprudenza kostanti tagħna tirritjeni illi "*L-adulterju hija bla dubju l-kawża l-iżjed gravi li għaliha l-liġi tawtorizza s-separazzjoni personali*"¹ Bħalma ġie ritenut minn din il-Qorti fil-kawża Joseph Busuttil vs. M Busuttil², l-adulterju qatt ma jista' jkun iġġustifikat. Għaldaqstant il-konvenuta ma kinitx ġustifikata li tfittex irġiel oħra meta ż-żwieġ tal-partijiet beda jirriskontra l-problemi, imma setgħet fittxet l-għajnuna, jew ossia kkollaborat mal-persuni li kien fittex żewġha għall-għajnuna.

Dwar l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 48 fil-konfront tal-konvenuta, il-Qorti taqbel mal-Perit Legali illi in vista li llum il-partijiet għandhom relazzjonijiet ma terzi, kemm l-attur (bl-applikazzjoni tal-Artikolu 52) kif ukoll il-konvenuta, iddekadew mid-drittijiet tagħhom kontemplati fl-artikoli ċċitati.

Rigward il-kwistjoni tar-rimbors tal-pagament tal-*home loans* li kienu saru mill-paga tal-attur, il-Qorti ma taqbilx mal-konklużjonijiet tal-abbli

¹ Hugh Greengrass vs. Lucia Greengrass, deċiża nhar it-2 ta' Ottubru 2003 mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, (Ċitazzjoni 98/2002/1RCP)

² Deċiża fil-31 ta' Jannar 2017, Rikors Ġuramentat Numu 405/09AL

Perit Legali. L-argument tiegħu jista' jagħmel sens biss kieku kienu ż-żewġ partijiet li ppruvaw isalvaw iż-żwieġ tagħhom u jirrikonċiljaw. Pero` dana ma kienx il-każ. L-attur kien qed jipprova jsalva ż-żwieġ tiegħu, iżda l-konvenuta baqgħet tirrifjuta r-rikonċiljazzjoni. Hija kienet tinsab fi stat ta' ħtija ta' adulterju fil-konfront ta' żewġha, liema stat hija baqgħet ma ħarġitx minnu għax baqgħet tissussisti fir-relazzjoni extra-matrimonjali tagħha. In vista ta' dan, hija fehma tal-Qorti, li hija ma setgħetx, fl-istat ta' ħtija li kienet tinsab fih, tibqa' tgawdi mill-akkwisti ta' żewġha.

Kif stabbilixxa sewwa l-Perit Legali, il-konvenuta kienet tinsab f'adulterju ċertament mis-sena 2008 u possibilmment anke qabel. Il-Qorti rat illi mis-sena 2008 'il quddiem, il-partijiet kien għad għandhom vigenti żewġ kontijiet ta' self u cioe il-kontijiet mal-*HSBC Bank Malta p.l.c.* innumerati 056146665300³ u 18020242⁴. Dawn iż-żewġ kontijiet ta' self kienu qed jiġu regolarment imħallsa mill-kont innumerat 050049527001⁵ ukoll mal-*HSBC Bank Malta p.l.c.* – kont kurrenti f'isem l-attur. Jirriżulta li minn Jannar 2008 sal-għeluq tal-istess kontijiet l-attur kien ħallas is-somma ta' ċirka tmint'elef u mitejn Ewro bħala pagamenti mensili fuq dawn il-kontijiet ta' self. Hija fehma tal-Qorti li l-konvenuta għandha tirrimborsa lill-attur nofs l-imsemmija somma, stante li kif diġa ntqal, in vista tal-adulterju tagħha, hija kienet iddekadiet mid-dritt tagħha li tipperċepixxi l-akkwisti tal-attur.

Dwar ix-xoljiment u l-likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti, m'hemmx wisq x'jiżdied ma' dak illi ġie stabbilit mill-abbli Perit Legali u dana stante li huwa elabora sewwa dwar l-aspetti kollha li kien jonqos illi jiġu deċiżi minn din il-Qorti, wara li l-partijiet kienu diġa laħqu ftehim fuq parti kbira mill-patrimonju tagħhom. Dwar il-polza tal-assikurazzjoni, l-attur għandu jirrifondi lill-konvenuta s-somma ta' €1,694. Min-naħa tagħha l-konvenuta għandha tħallas lill-attur is-somma ta' €1,362.36 rappreżentanti sehemha mid-debitu fuq il-VISA Gold Account. Il-kontijiet bankarji, flimkien mal-flus iddepożitati fihom, għandhom jappartjenu lill-parti li fuqha huwa ntestat il-kont. Rigward id-deheb tal-ulied minuri L u F, illi jinsab iddepożitat ġo *safe deposit box* fil-fergħa tal-*HSBC Bank Malta p.l.c.* tal-Ħamrun, dan għandu jingħata lill-istess L u F issa li laħqu l-eta` tagħhom.

Dwar il-kura u l-kustodja ta' ulied il-partijiet L u F, billi dawna twieldu f'Ġunju 1997 u f'Jannar 1999 rispettivament⁶, jirriżulta li sal-lum huma

³ Dok. CF18

⁴ Dok. CF 19

⁵ Dok. CF3

⁶ Kif jirriżulta mill-affidavit tal-attur fol. 32

laħqu l-eta` maġġorenni tagħhom u għaldaqstant m'għadx hemm lok li l-Qorti tippronunċja ruħha dwar il-kura, l-kustodja u l-aċċess tagħhom u għalhekk qed tastjeni minn deċiżjoni dwar din it-talba.

Dwar il-manteniment tal-istess ulied, bl-applikazzjoni tal-Artikolu 3B tal-Kodiċi Ċivili⁷, il-konvenuta hija obbligata li tħallas manteniment għal uliedhom⁸ sakemm dawna jkunu għadhom jistudjaw full-time u jkunu għadhom taħt l-eta` ta' tlieta u għoxrin sena. Il-Qorti rat il-kalkolu elaborat li għamel l-abbli Perit Legali Dr. Vincent Galea fir-rapport tiegħu, fejn wara li kkonsidra d-dħul tal-partijiet u l-ħtiġijiet tal-ulied, issuġġerixxa li l-konvenuta tkun ordnata tħallas is-somma ta' ħamsa u sebgħin Ewro (€75) fix-xahar għal kull wild flimkien ma' nofs l-ispejjeż tas-saħħa u tal-edukazzjoni tagħhom. Billi diġa għaddew sentejn mir-rapport tal-Perit Legali, il-Qorti qiegħda tawmenta dan l-ammont għal tmenin Ewro (€80) kull xahar għal kull wild, liema ammont joġġla kull sena skond l-indiċi tal-għoli tal-ħajja ai termini tal-iskeda fil-Kapitolu 158 tal-Liġijiet ta' Malta.

DEĊIDE

Għalhekk, għal dawn il-motivi, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża u tiddisponi mill-eċċezzjonijiet tal-konvenuta billi:

1. Tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-konjuġi B u dana minħabba tortijiet prinċiparjament imputabbli lill-konvenuta li hija ħatja ta' adulterju fil-konfront tal-attur;
2. Tiddikjara illi l-partijiet tilfu d-drittijiet kontemplati fl-Artikolu 48 tal-Kapitolu Sittax tal-Liġijiet ta' Malta – l-attur b'effett mid-data tal-preżenti, il-konvenuta b'effett minn Jannar 2008; Tordna lill-konvenuta tħallas lill-attur is-somma ta' erbat'elef u mitt Ewro (€4,100) rappreżentanti nofs il-pagamenti tas-self li saru mill-akkwisti tal-attur, meta l-konvenuta kienet, stante l-ħtijiet tagħha, iddekadiet mid-dritt tagħha li tipperċepixxi l-istess akkwisti;
3. Tilqa' t-tielet talba;
4. Tilqa' r-raba talba b'dana illi

⁷ Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta

⁸ Tenut kont li l-ulied jgħixu b'mod regolari mal-missier

- a. L-attur għandu jirrifondi lill-konvenuta s-somma ta' elf, sitt mija erbgħa u disgħin Ewro (€1,694) rappreżentanti sehemha mill-polza tal-assikurazzjoni.
- b. Il-konvenuta għandha tħallas lil-attur is-somma ta' elf, tliet mija tnejn u sittin Ewro u sitta u tletin ċenteżmu (€1,362.36) rappreżentanti sehemha mid-debitu fuq il-VISA Gold Account.
- c. Il-kontijiet bankarji, flimkien mal-flus depożitati fihom, għandhom jappartjenu lill-parti li fuqha huwa ntestat il-kont.
- d. Id-deheb tal-ulied minuri L u F, illi jinsab iddepożitat go *safe deposit box* fil-fergħa tal-HSBC Bank Malta p.l.c. tal-Ħamrun, għandu jingħata lill-istess L u F issa li laħqu l-eta` tagħhom.

5. Tiċġad il-ħames u s-sitt talba attriċi;

6. Tastjeni milli tieġu konjizzjoni tas-seba' talba attriċi billi ulied il-partijiet illum laħqu l-eta` tagħhom;

7. Tordna lill-konvenuta tħallas lill-attur manteniment għal uliedhom fis-somma ta' tmenin Ewro (€80) fix-xahar għal kull wild, flimkien ma' nofs l-ispejjeż tas-saħħa u tal-edukazzjoni tagħhom, liema ammont jogħla kull sena skond l-indiċi tal-għoli tal-ħajja, ai termini tal-iskeda fil-Kapitolu 158 tal-Liġijiet ta' Malta u dana sakemm ikunu qegħdin jistudjaw jew jitharrġu b'mod fiss u jkunu għadhom ma laħqux l-eta` ta' tlieta u għoxrin sena. Il-manteniment jithallas lill-attur, jekk l-ulied ikunu jirrisjedu regolarment miegħu, jew fin-nuqqas, jithallas direttament lill-ulied.

Bl-ispejjeż jiġu ssaportati esklussivament mill-konvenuta;